

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/44/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117219321
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117219321.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Világiovej v spore žalobkyne: F. I. E., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. X, XXX XX K., právne zastúpenej JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom so sídlom Jesenná 8,080 05 Prešov, proti žalovanému: S. K., so sídlom E. č. XX, XXX XX K., F.: XXXXXXXX, právne zastúpenému Z.. Martinom Staroňom, advokátom so sídlom Hlavná 89, 080 01 Prešov, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 10C/25/2017-332 z 13.12.2018 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaných strán sporu súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 675,68 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 675,68 eura od 11.08.2017 do zaplatenia, a to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobkyňa m á nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.“

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 458 ods. 1, § 563, § 517 ods. 2 Obč. zák., § 1 ods. 1, § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009Z.z., § 3 nar. vlády SR č. 87/1995Z.z. Výrok o trovách konania ustanoveniami § 255 ods. 1, ods. 2, § 257, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplatenia sumy 1.281,25Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 11.08.2017 do zaplatenia, a to titulom bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného za neoprávnené užívanie pozemkov vlastníčky patriacich žalobkyni parc. KN-E č. XXX/X - orná pôda o výmere XX m², zapísanej na LV č. XXXX, k.ú. N. a podielovým spoluvlastníkom parc. KN-C č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere X m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. N., vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu X/X, na ktorých sa nachádza miestna komunikácia a chodník vo vlastníctve žalovaného, a to za obdobie od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX (vrátane), t.j. 731 dní.

4. V konaní nebolo sporným, že na parc. KN-E č. XXX/X - orná pôda o výmere XX m², k.ú. N., sa nachádza miestna komunikácia (ul. U. v K.) vo vlastníctve žalovaného, a na parc. KN-C č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere X m², k.ú. N., sa nachádza miestna komunikácia - chodník (na ul. K. v K.) vo vlastníctve žalovaného.

5. Zo znaleckého posudku N. fakulty, Y. univerzity v H., č. XX vypracovaného na žiadosť právneho zástupcu žalobkyne za účelom určenia všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov, okrem iného aj parc. KN-E č. XXX/X a KN-C XXXX/XX, a to porovnávacou metódou z podkladov predložených žalobkyňou (8 nájomných zmlúv) súd zistil, že znalec stanovil pri parc. KN-E č. XXX/X výšku nájomného za rok 2015 vo výške 589,16 eura s tým, že hodnota nájomného za 1 m² činila 13,39 eura, za rok 2016 vo výške 587,40 eura s tým, že hodnota nájomného za 1 m² činila 13,35 eura, za rok 2017 vo výške 584,32 eura s tým, že hodnota nájomného za 1 m² činila 13,28 eura. Pri parc. KN-C č. XXXX/XX bola určená výška nájomného za rok 2015 v sume 108,09 eura s tým, že nájomné za mernú jednotku činilo 12,01 eur/m², výška nájomného za rok 2016 v sume 107,73 eura s tým, že nájomné za mernú jednotku činilo 11,97 eur/m² a výška nájomného za rok 2017 v sume 107,19 eura s tým, že nájomné za mernú jednotku činilo 11,91 eur/m².

6. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaného znalcom z odboru stavebníctvo F.. H. Z., súd zistil, že všeobecná hodnota nájmu za obdobie od 11.08.2015 do 10.8.2017 u parc. KN-E č. XXX/X o výmere XX m² činí 628,58 eura a u parc. KN-C č. XXXX/XX o výmere X m² činí 94,20 eura. Nájomné za m²/rok pri parc. KN-E č. XXX/X činilo 7,143 eura a pri parc. KN-C č. XXXX/XX 5,233 eura. Pri výpočte nájmu bola použitá metóda polohovej diferenciacie z dôvodu, že sa u pozemkov dajú posúdiť všetky hodnotiace faktory uvedené vo vyhláske č. 492/2004 Z.z. V metóde zohľadnil aktuálnosť realitného trhu, všeobecnú situáciu umiestnenia pozemku, aký je spôsob a intenzita využitia pozemku, ďalej jeho návaznosť na dopravnú infraštruktúru, polohu v zónach územného plánu mesta, o aký druh pozemku sa jedná a ako je vybavený alebo aká je možnosť jeho vybavenia technickou infraštruktúrou a inžinierskymi sieťami a posudzoval možné vplyvy rôznych povyšujúcich alebo redukujúcich faktorov. Znalec uviedol, že hodnotené pozemky sú zastavané dopravnými stavbami. Pokiaľ ide o parc. KN-E č. XXX/X, tá sa nachádza v obytnej zóne individuálnej bytovej výstavby. Ponuky pozemkov pre výstavbu rodinných domov sa v okrajových častiach mesta K. pohybujú od 60 do 80 eur/m². Pri tejto parcele stanovil hodnotu vo výške 77 eur/m², ktorá zodpovedá vlastnostiam pozemkov v hodnotenej lokalite a využitiu pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu. Parc. KN-C č. XXXX/XX sa nachádza v priemyselnej zóne mesta, kde ponuky pozemkov pre výstavbu priemyselných objektov sa okrajových častiach mesta pohybujú od 40 do 60 eur/m². U tejto parcely stanovil hodnotu vo výške 52 eur/m², ktorá zodpovedá vlastnostiam pozemkov v hodnotenej lokalite a využitiu pozemkov na priemyselnú výstavbu. Pre posúdenie stanovenej hodnoty nájmu pozemkov v prílohe uviedol dve ponuky realitných kancelárie na prenájom pozemkov v komerčnej zóne s tým, že realitné kancelárie ponuky na prenájom pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu vôbec nemajú.

7. Ďalej uviedol, že všeobecnú hodnotu nájmu pozemkov je možné stanoviť porovnávaním alebo výpočtom. Výber spôsobu stanovenia všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov závisí od možnosti získania objektívnych podkladov k vypracovaniu znaleckého posudku. Pre stanovenie všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov porovnávaním sú potrebné podklady aspoň troch porovnateľných pozemkov aj s nájomnými zmluvami, ktoré by zodpovedali hodnotenému pozemku. Ak nie sú k dispozícii objektívne podklady porovnateľných pozemkov, ktoré by mali rovnakú charakteristiku ako hodnotený pozemok je možné stanoviť všeobecnú hodnotu nájmu pozemkov výpočtom. Výber metódy je podobne ako u nájmu ovplyvnený hlavne možnosťou získania objektívnych podkladov k vypracovaniu posudku. V danom prípade nemohol použiť výnosovú metódu, pretože na stanovenie hodnoty pozemku je potrebná nájomná zmluva na prenájom hodnoteného pozemku a v nej stanovené nájomné. Stanovenie nájomného je však práve predmetom sporu. Porovnávací metóda sa nedá použiť, ak podklady / kúpne zmluvy/ porovnateľných pozemkov s podobnými vlastnosťami ako hodnotený pozemok nie sú k dispozícii a nie je predpoklad ich zabezpečenia. Použitie neobjektívnych podkladov u porovnávacích metód vedie k neobjektívnym výsledkom. V takom prípade je možné použiť na stanovenie všeobecnej hodnoty posudzovaného pozemku metódu polohovej diferenciacie, ak sa dajú posúdiť všetky hodnotiace faktory uvedené vo vyhláske. Stanovenú všeobecnú hodnotu je potrebné porovnať s ponukami realitných kancelárií či zodpovedá intervalu ich ponúk. Všeobecná hodnota pozemkov a tiež nájmu pozemkov stanovená akoukoľvek metódou musí zodpovedať realitnému trhu. Špecifickosť hodnotených pozemkov

je v tom, že sa jedná o pozemky na ktorých je postavená stavba iného vlastníka. Nie je bežné aby vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby boli rôzne osoby. Pre objektívne použitie porovnávacej metódy by bolo potrebné získať nájomné zmluvy troch porovnateľných pozemkov, to znamená pozemkov na ktorých je postavená cudzia stavba, ale zmluvy musia byť len na pozemok bez stavby. Získanie takýchto zmlúv je veľmi nepravdepodobné. Porovnanie pozemku na ktorom je vybudovaná stavba iného vlastníka s pozemkami so spevnenými a skladovacími plochami, parkovacími a odstavnými plochami, prípadne plochy pod predajnými stánkami je neobjektívne. Ak mám stanoviť hodnotu nájomného za pozemok porovnávaním, môže porovnávať len pozemky bez stavieb a pozemky majú byť rovnakého druhu, porovnateľnej veľkosti, v podobnej lokalite a s podobnými vlastnosťami. Nájomné zmluvy a nájomné sadzby uvedené v súdnom spise sú za spevnené plochy, parkovacie a odstavné plochy, parkovacie miesta, skladovacie plochy, plochy pod predajnými stánkami, plochy pod reklamnými zariadeniami a podobne. To znamená, že nájomná sadzba nie je len za pozemok, ale aj za stavby prípadne služby na ponúkanom pozemku. Vybudované spevnené plochy, oplotenie, osvetlenie, odkanalizovanie sú už stavby vybudované na pozemku, bezpečnostný systém alebo strážna služba sú služby súvisiace s užívaním pozemkov. Stavby vybudované na pozemku zvyšujú hodnotu nájomného ale nie pozemku. Porovnávať nájom za pozemok bez stavby s pozemkom so stavbami preto nie je možné. Porovnávať môžeme len pozemky pod stavbami, ale bez stavieb. Porovnanie spevnených, skladovacích alebo parkovacích plôch je možné vtedy ak by bolo potrebné stanoviť hodnotu nájomného za spevnenú plochu, to znamená za pozemok spolu so stavbou spevnenej plochy. Všetky metódy stanovenia všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov sú rovnocenné. Všeobecná hodnota pozemkov a ich nájmu stanovená akoukoľvek metódou musí zodpovedať realitnému trhu. Pre výber metódy sa dá rozhodnúť len podľa dostupných, vyhovujúcich a objektívnych podkladov potrebných pre jednotlivé metódy. Nie je možné žiadnu metódu dopredu uprednostňovať z akýchkoľvek iných dôvodov. Použitie neobjektívnych podkladov vedie k neobjektívnym výsledkom. Výber spôsobu stanovenia všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov závisí od možnosti získania objektívnych podkladov k vypracovaniu znaleckého posudku. Nájomné zmluvy uvedené v súdnom spise nie sú vhodné na objektívne porovnanie hodnoteného pozemku, pretože nemajú podobné vlastnosti ako hodnotený pozemok. Podmienkou pre použitie porovnávacej metódy je získanie nájomných zmlúv troch porovnateľných pozemkov s podobnou charakteristikou ako hodnotený pozemok, to znamená, že zmluvy by mali byť len na nájom pozemkov, na ktorých je postavená cudzia stavba, ale bez hodnoty stavby. Všetky iné zmluvy zvyšujú riziko neobjektívneho stanovenia hodnoty nájomného v porovnaní s hodnoteným pozemkom. Z dôvodu, že získanie takýchto objektívnych zmlúv je veľmi nepravdepodobné, rozhodol sa pre stanovenie všeobecnej hodnoty nájmu výpočtom z hodnoty pozemkov stanovených metódou polohovej diferenciacie.

8. V konaní bol sporný základ nároku uplatneného žalobou, ako aj samotná výška tohto nároku.

9. Žalobkyňa žiadala vydať bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov jej pozemkov žalovaným bez právneho dôvodu, t.j. bez uzavretej nájomnej zmluvy. Žalovaný nepoprel, že so žalobkyňou nemá uzavretú nájomnú zmluvu na užívanie sporných pozemkov inžinierskymi stavbami vo vlastníctve žalovaného, ktorých vlastníctvo na neho prešlo zákonom o vlastníctve obcí, avšak namietal, že právnym dôvodom užívania týchto nehnuteľností je zákonné vecné bremeno, ktoré malo vzniknúť na základe zákona č. 66/2009 Z.z. Vzhľadom na toto jeho tvrdenie, bolo na ňom uniesť dôkazné bremeno vo vzťahu k splneniu podmienok potrebných pre aplikáciu uvedeného zákona. Spornou v tejto súvislosti bolo naplnenie podmienky vyžadovanej citovaným zákonom, a teda, či stavby vo vlastníctve žalovaného (miestne komunikácie) umiestnené na sporných pozemkoch vo vlastníctve žalobkyne, boli stavbami povolenými podľa platných právnych predpisov, tak ako to vyžaduje § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. Žalovaný v tomto smere tvrdil, že v čase postavenia stavieb bol Československý štát vlastníkom pozemkov pod týmito stavbami a zároveň aj stavebníkom, a teda staval na svojom pozemku, a preto stavba chodníka a mestskej komunikácie rozhodne nie je neoprávnenou stavbou v zmysle § 135c OZ. V tomto smere však žalovaný dôkazné bremeno neunesol. Z vykonaného dokazovania (listín týkajúcich sa parcel KN-E XXX/X a KN-C XXXX/XX) je zrejme, že vlastními týchto parcel boli v minulosti právni predchodcovia žalobkyne, nie Československý štát.

10. V súvislosti s tým súd uviedol, že je potrebné rozlišovať medzi neoprávnenou a nepovolenou stavbou. Podstata neoprávnenej stavby podľa § 135c OZ totiž spočíva v tom, že stavebník stavia na cudzom pozemku, bez toho aby mu svedčil právny titul umožňujúci na cudzom pozemku stavať. Pre klasifikáciu stavby ako neoprávnenej nie je rozhodujúce, či stavebník mal alebo nemal stavebné povolenie a bez ďalšieho nie je rozhodujúce ani vydané kolaudačné rozhodnutie. Od neoprávnenej

stavby však treba odlíšiť „nepovolenú - čiernu stavbu“, t.j. stavbu postavenú v rozpore s príslušnými administratívnymi predpismi a bez potrebných správnych rozhodnutí. Aby bolo možné na uplatnený nárok aplikovať zákon č. 66/2009 Z.z., bolo potrebné zo strany žalovaného preukázať, že stavby v súčasnosti jeho vlastníctve boli v čase ich výstavby postavené v súlade s vtedy platnými predpismi (§ 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.). Zo strany žalovaného však v priebehu konania takéto dôkazy (napr. rozhodnutie o umiestnení stavby, stavebné povolenie, či kolaudačné rozhodnutie) produkované neboli. So zreteľom na to bolo potrebné konštatovať, že právny dôvod užívania pozemkov vo vlastníctve žalobkyne stavbami žalovaného nebol v spornom období preukázaný, a preto žalobkyni vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

11. Pri stanovení výšky bezdôvodného obohatenia súd vychádzal zo znaleckého posudku č. XX/XXXX. vypracovaného znalcom F. Z., ktorý považoval za objektívnejší a dôveryhodnejší než posudok Y. univerzity v H. č. XX. V znaleckom posudku č. XX totiž znalec dospel k všeobecnej hodnote nájomného porovnávacou metódou, pričom podkladom pre porovnanie boli iba nájomné zmluvy predložené žalobkyňou. Absentuje tu teda existencia viacerých a od seba nezávislých podkladov vhodných na porovnanie. Ďalej je potrebné poukázať na to, že nájomné zmluvy, z ktorých znalec pri svojom výpočte vychádzal, sa týkali prenájmu skladovacích, parkovacích plôch, odstavných plôch, či nebytových priestorov (kancelárske, či výrobné priestory), a teda sa nejednalo o porovnateľné pozemky s pozemkami, ktoré sú predmetom tohto konania, keďže tieto pozemky už boli prispôbené účelu, na ktorý sa prenajímali, a na rozdiel od porovnávaných pozemkov mali pre ich vlastníka reálne ekonomické využitie. Nájomná sadzba v predmetných zmluvách teda nebola určená len za samotný pozemok, ale aj za stavby, prípadne služby na ponúkanom pozemku, ktoré nesporne zvyšujú hodnotu nájomného. Pokiaľ ide o žalobkyňou predložené nájomné zmluvy týkajúce sa nájmu pozemkov za účelom stavby pozemnej komunikácie (diaľničného privádzača - č.l. XX, XX), tie by mohli mať relevanciu za situácie, keby mal znalec k dispozícii aspoň tri takéto porovnateľné pozemky aj s nájomnými zmluvami z porovnateľného obdobia, čo sa však nestalo.

12. Pri určení výšky nájomného bolo podľa názoru súdu taktiež nevyhnutné prihliadať aj na tú skutočnosť, že v predmetom prípade je vlastníkom stavby iný subjekt než vlastníkom samotného pozemku, na ktorom je stavba (miestna komunikácia) postavená. V predložených zmluvách je totiž vlastníkom objektu - stavby (napr. parkoviska, skladovacieho priestoru) a vlastníkom pozemku tá istá osoba. Z tohto dôvodu je potrebné stanoviť hodnotu pozemkov a teda aj nájomného bez zohľadnenia vplyvu stavieb na nich postavených. Na trhovú cenu porovnávaných pozemkov má však nepochybne vplyv aj skutočnosť, že sa nachádzajú v ochrannom pásme cestnej komunikácie, a teda sa už nedajú využiť na iný účel, než akému v súčasnosti slúžia. Zároveň je potrebné dodať, že zmluvy predložené žalobcom boli uzavreté v inom (01.01.2006-20.12.2012) než v posudzovanom období (11.08.2015 do 10.08.2017).

13. So zreteľom na uvedené, pokiaľ ide o vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti - parc. KN-E č. XXX/X - orná pôda o výmere XX m², zapísanej na LV č. XXXX, k.ú. N. za obdobie od 11.08.2015 do 10.08.2017, súd priznal žalobkyni nárok vo výške 628,58 eura (XX m² x 7,143 eura x 2 roky) a za užívanie parc. KN-C č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvorja o výmere X m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. N., ktorej je žalobkyňa podielovou spoluvlastníčkou o veľkosti spoluvlastníckeho podielu X/X za obdobie od 11.08.2015 do 10.08.2017, nárok vo výške 47,1 eura (X,X m² x 5,233 eura x 2 roky), spolu teda priznal sumu 675,68 eura, k zaplateniu ktorej zaviazal žalovaného a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

14. Dlh vzniknutý bezdôvodným obohatením je dlhom, ktorého zročnosť nie je určená právnym predpisom, alebo rozhodnutím súdu alebo nevyplýva z dohody účastníkov a preto je dlžník (v tomto prípade žalovaný) podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Za prvú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia súd považoval doručenie žaloby žalovanému. Nasledujúci deň bol preto žalovaný povinný plniť svoj dlh. Žalovaný sa teda dostal do omeškania druhý deň po doručení žaloby, t.j. od 26.09.2017. K uvedenému dňu bola základná úroková sadzba ECB vo výške 0 % a teda sadzba úrokov z omeškania činí 5 % ročne. Nakoľko žalovaný nenamietal začiatok omeškania a sám navrhol, aby bol zaviazaný na úroky z omeškania počnúc 11.08.2017 (č.l. 308), súd ho zaviazal na zaplatenie sumy vo výške 675,68 eura počnúc uvedeným dňom.

15. Tento rozsudok včas podanými odvolaniami napadli obe strany.

16. Žalobkyňa čo do výroku o zamietnutí jej žaloby v prevyšujúcej časti (II.), poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). Podstata odvolacej argumentácie žalobkyne tkvie v jej nesúhlase s názorom súdu prvej inštancie, ktorý pri určení výšky bezdôvodného obohatenia nevychádzal z nej predloženého znaleckého posudku č. XX TU H., ale zo znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca F. Z., ktorého do konania pribral. Odvolateľka za objektívnejší a dôveryhodnejší považuje ňou predložený znalecký posudok, ktorý bol vypracovaný znaleckým ústavom, naproti znaleckému posudku vypravovaného súdom pribratým znalcom - fyzickou osobou. V ňou predloženom znaleckom posudku bola pri určení výšky bezdôvodného obohatenia - tržného nájomného - použitá porovnávací metóda, pričom v druhom znaleckom posudku bolo použitá metóda polohovej diferenciácie, ktorá nie je v súlade s európskymi obchodnými štandardmi. Poukázala na to, že ak existujú rozpory medzi dvoma znaleckými posudkami, môže súd pristúpiť k prehodnoteniu ich správnosti ďalším znalcom, resp. že nedošlo k výsluchu znalcov na pojednávaní za účelom odstránenia rozporov. Súdu taktiež neprislúcha hodnotiť vecnú správnosť odborných záverov znalca. Mala teda za to, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil výšku ňou upleteného nároku, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a teda odvolaním napadnuté rozhodnutie je ako celok nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a jeho právne odôvodnenie je nedostačujúce. Z týchto dôvodov žiadala rozsudok v ňou napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Žalovaný čo do vyhovujúceho výroku a čo do výroku o trovách konania (I. a III.), rovnako poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). Žalovaný neuznáva základ nároku, lebo podľa jeho názoru nie sú splnené podmienky pre vydanie bezdôvodného obohatenia, nakoľko nebolo preukázané, aby sporné pozemky užíval neoprávnené. O bezdôvodnom obohatení by mohla byť reč iba vtedy, ak by stavby na pozemkoch žalobkyne boli neoprávnené, avšak podľa jeho názoru z dokazovania vyplynulo, že vlastníkom sporných pozemkov bol v minulosti Československý štát a nie právni predchodcovia žalobkyne. Preto na uvedenú vec je potrebné aplikovať ust. zák. č. 66/2009Z.z., na základe ktorého by mala potom žalobkyňa nárok nanajvýš na jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena, ktorý vznikol účinnosťou tohto zákona k 01.07.2009, a ktorý sa premlčuje v 3- ročne všeobecnej premlčacej dobe, a tento nárok vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného, nemožno potom žalobkyne v tomto konaní priznať. Pokiaľ ide o trovy konania, z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktorými sú predovšetkým verejný záujem a pomerný úspech a neúspech strán, malo byť podľa žalovaného rozhodnuté o trovách konania podľa § 257 CSP. Na základe uvedeného navrhol rozsudok v ním napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť, alternatívne ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súčasne uplatnil i trovy odvolacieho konania.

18. Žalobkyňa v reakcii na odvolanie žalovaného podotkla, že žalovaný v priebehu sporu neprodukoval dôkazy, ktorými by bol preukázal, že chodníky a cesty boli postavené na pozemkoch patriacich Československému štátu, ani to, aby boli postavené podľa vtedy platných právnych predpisov. Ak by pripustila na vec aplikáciu ust. zák. č. 66/2009Z.z., mala by potom nárok na opakovanú náhradu za skutočnú dobu trvania obmedzenia jej pozemkov. Z uvedeného dôvodu považovala odvolanie žalovaného za nedôvodné.

19. Žalovaný v reakcii na odvolanie žalobkyne, to taktiež považoval za nedôvodné, v podstate zopakujúc svoju argumentáciu pred súdom prvej inštancie. Súčasne zotrval na dôvodoch svojho odvolania. Na uvedené kontra argumentačne reagovala žalobkyňa s tým, že v danej veci neboli splnené podmienky pre vznik zákonného vecného bremena podľa zák. č. 66/2009Z.z., a ak by aj vzniklo, išlo by o náhradu majúcu povahu opakujúceho sa plnenia.

20. Ďalšie podania strán dané neboli.

21. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú základné zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§

380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu strán sporu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok je vecne správny, čím boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

22. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

23. Ustanovením § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd je zároveň povinný vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami v odvolaní, pričom za podstatný argument je potrebné považovať taký argument, ktorý má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania môže priniesť priaznivejšie rozhodnutie pre odvolateľa.

24. Odvolací súd v zmysle ustanovení § 379 a § 380 CSP viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, keďže jeho argumentácia bola vecne správna, objektívna, presvedčivá. Mal za to, že všetky dôvody, ktoré strany uvádzali v odvolaní, vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, pričom rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria jeden celok.

25. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. V odvolacom konaní sa dispozičná zásada prejavuje tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t. j. že odvolanie prejedná len v medziach, v ktorých ho odvolateľ napáda. Ustanovenie § 379 CSP zároveň vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania, pričom ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania. Odvolací súd je podľa ustanovenia § 380 ods. 1 CSP viazaný aj dôvodmi odvolania, t. j. na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ustanovením § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenie zistil. Jedinú výnimku predstavuje podľa ustanovenia § 380 ods. 2 CSP oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, a to z úradnej moci.

26. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie stranami tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmvaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné.

27. Obe strany podali odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Žalobkyňa okrem toho vytkla i nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

28. V zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 CSP rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami strán. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesto pre dohady a domnienky. V odôvodnení rozhodnutia súd teda uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, ktoré dôkazy v konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie vecí, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zákom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu vecí, ako aj v právnom posúdení vecí. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t. j. musí byť preskúmateľné.

29. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami strany, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP). Právo (strany) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, pričom rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

30. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalobkyňou v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil, pričom dal i odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky oboch strán. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalobkyňa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe čiastočne vyhovel a čiastočne ju zamietol. Napadnutý rozsudok tak nie je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia.

31. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd

v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

32. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, pričom súd má povinnosť dbať na tom, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti (ako už bolo uvedené vyššie). V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie postačujúco a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané stranami v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

33. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ustanovenia § 191 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. písm. f) CSP je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

34. Platí tiež, že ak chce strana spochybníť závery znalca, je jej povinnosťou predložiť k týmto svojim tvrdeniam také procesne relevantné dôkazné prostriedky, ktoré by jednoznačne odborné závery znalca spochybnili. Obsah spisu nenasvedčuje tomu, aby bola žalobkyňa týmto spôsobom postupovala.

35. K odvolaciemu dôvodu strán podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným odvolacím dôvodom, ale v danom prípade táto námietka nie je opodstatnená, pretože súd prvej inštancie jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobe v časti vyhovel, ako i pre ktoré ju v ostatnej časti zamietol. Napokon polemika o nesprávnosti súdom prvej inštancie vysloveného právneho záveru pre odlišné skutkové závery vyvodzované stranami, pričom stranami namietaná nesprávnosť vytvorenia skutkového základu nie je daná, sama o sebe nie je presvedčivou bázou pre konštatovanie vecnej nesprávnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie správne právne vec posúdil.

36. Odvolací súd k otázke právneho posúdenia veci cez prizmu zák. č. 66/2009Z.z. dáva žalovanému do pozornosti jednak stanoviská občianskoprávneho ako i obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 15.05.2018 a z 17.05.2018, ale i jeho rozhodnutia sp. zn. 5Co/168/2017, 6Co/77/2017 a 19Co/76/2018.

37. Odvolací súd v prejednávanej veci potom dospel k záveru, že odvolacie dôvody uvádzané stranami nie sú naplnené.

38. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu strán zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

39. Preto odvolací súd podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP, po vyčerpaní relevantných odvolacích dôvodov, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v merite vecí ako vecne správny potvrdil, keď tento správne rozhodol i o nároku na náhradu trov konania. Aj v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na správne, úplné a presvedčivé odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v časti trov konania.

40. Ani jedna zo sporových strán so svojím odvolaním nepochodila. Odvolací súd tak aplikujúc ustanovenia § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP žiadnej zo strán náhradu trov odvolacieho konania nemohol priznať.

41. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).